513
G. V. 3

ՎԱՐԴ
ԿԵՍԱՐԻՈՅ

(ԿԻԻԼԶԱՐԸ ԳԱՅՍԱՐԻՅԷ)

ՕՐԱԳԻՐ ԵՐԿՇԱԲԱԹԵԱՅ

Կը հրատարակուի ամեն ամսոյն 1 ին ԵՒ 15 ին։
Տարեկան գինն է 120 ղրշ.
Վեցամսեայ « 70 «

Սրտագրութիւնքն դիմեցէք՝ Կեդրոն-Բուլսոյ Եկեղեցին։
Դարձեալ երկուքէ օրագրոց ճամբու ծախքը ստանուի։
Ազգային ու Ս. յօդուածներ ընդունուին հրատարակութեան համար։

1 ՄԱՐՏ Ա. ՏԱՐԻ 1863 ԹԻՒ 1

ԻՇ ՊՈՒ ՐԻՍԱԼԷՅԻ ՕԳՈՒՄԱՂԷ ՐԱՂՊԷԹ ՊՈՒՅՈՒՐԱՆ
ԶԷՎԱԹԷ ԽԻԹԱՊԷՆ
ՄՈՒԳԱՏՏԻՄԷ

Ինանալար ատի սուրբէթտէ պիր շէյէ հայրան օլուպ պագմաղէ թապխաթտէն պիր թէսիր տույամաղլար։ վէ էն ազիմ էհէմմիյէթլի պիր նէսնէ՝ չօգ վէ սրգճա կէօրիւլտիւքճէ, ինոի ինանատէ կէօյա հայսիէթինի գայպ էթմիշ կիպի նազար օլունմազ թապիի պիր իճրա օլմուշ ապը։

Կիւնէշ հէր կիւն ասղմասի իլէ գէյմէթի ասլիյէսինի գայպ իթմէմիշ օլուպ՝ հաթտէ տէվրի գատիմի իլէ Ֆաղթէալէնին ազամէթինի պէյան իտէր իսէ տէ՝ կէօզ ալըշմըշ օլտուղունտան ինանան գըսմը չօգլուգ հաճէթ իթմէզ շուքէրամէթի Իլահիտէն տիւնեանէն իհեա օլմասընը։ լաքին ինանալար հաճէթ իթմիշ իթմէմիշ օլ քէնտիսի նուրանի սրֆաթը իլէ Ալլահը նազլ իտէր, թապխաթէ հայաթ վէրիր։

Սաղլըղըն գէյմէթինի էճէլ տէօշէկինտէ եաթանտան սիւալ իթմէք միսիլլիւ՝ ըշըղըն հիքմէթինի պիր վաղթ կէօրիւպ տէ սօղլա կէօզ նուրունտան մահրում օլան ամայէ սիւալ իթմէլի։

Մէզկէպ վէ մէտէնիյէթ, իքի կիւնէշ կիպի տիւնեատէ պուլունան ինանան ճընսընը սէատէթէ երտիրմէկէ պիրեր լութֆը իլահի ինէ տէ՝ ճայիպ օլան հիւրմէթի՝ ինանան էտա իթմէտիկի հալտէ տարլարընտա օլան հայաթի ալէմէ պախշ իթմէք գուվվէթինտէն թէնզիլ օլմազլար։ լաքին կէօզլիւ օլմայան պիր շախս ըշըգտան ճայիտէ կէօրմէտիկի միսիլլու, մէզկէպին միհվէրի զիմմէթ՝ եախօտ ինանընն գայպի օլուպ, զիմմէթ քէօր օլուրսա մէզկէպին ըշըղը զիմմէթսիզ ատէմէ շէօհլէ վերմէզ, վէ մէտէնիյէթ իսէ՝ զիմմէթին գարարլարընտան զուհուր էթմիշ օլան նիզամաթ օլտուղու իչինն՝ նիզամտան խարիճէ չընգրշմագտէ զիմմէթտէն տախի չընգրմըշ օլուպ, պունտան իհթիյաղէն հէր մէտէնիյէթլի միլ-

լէթլէրին գանուն տախի վար տրը։

Հայ միլէթիմիզ իսկ միւտտէթի գատիմէտէն պէրու մէզհէպի մուգատտէսինէ հիւրմէթ՝ վէ մէտէնիյէթէ թէպախէթ իտէկիմիշ օլտուղը թաստիգէ հաձէթ օլմայրպ, վէ զիմմէթի տախի քէօրլէնիպ պի թաղէթ գալմիշ օլմասը ղընտան, մէզհէպինէ հիւրմէթ վէ մէտէնիյէթէ բիայէթ իտէր պիր միլէթէ շու իքի ըշգ.. տան տօլայը իշ պու բիսալէտէ պաղը տէֆա միւպահասա կէօրիւլիւր իսկ, շէյլէ մէմուլ իտէրիզ քի միլէթիմիզին էն ղնյատէ մուհապպէթ ըզհար էտիպ տիւնեա տուրալըտան պէրիւ սէվմիշ օլտուղու պիր մատտէ եանի (Արօնք և Բաղաքակրթութիւն) մէզհէպ վէ մէտէնիյէթ իսմինէ օլան փէնտու նասիհաթը էզ ճանու տիլ իշլիթմէկէ խահիշկեր օլաձագ տրը։

Պէօյլէձէ Բիսալէյէ միւպաշիրէթ իտէձէկիմիզտէն շիմտիտէն վատ իտէրիզ քի մէզհէպ լագըրտըսընտա միւձէտէլէյէ կիրմէք աննաշրմայրպ, վէ մէտէնիյէթէ քէնտի գուվվէյի միւտրիգէմիզտէն նէշէթ էթմիշ պիր եէնի պահս վագ օլունմայրպ՝ անձագ ձիւմլէ ինսան ճընսընն գապուլ էթմիշ օլտուղի պիր հուգուգը՝ եանի մէզհէպ մէտէնիյէթէ տիւշման օլմայրպ, հաթտա պիրի օ պիրինին էվլատը վէ տօսթու օլտուղընտան մէտէնիյէթ մէզհէպին միյվէսի օլուպ պիրինին գայպը եանի անասընին էօլիւմիւ էվլատընը տախի մահվ իտէձէկի, քէզալիք մէվլուտէ մահվ օլուրսա թէվլիտ իտէն պէրապէր էօլիւր օլտուղուն պէյան իտէրէք շու տիւնեայը (շէն) ապատան գըլըպ, հէմ տախի ինսանը էպէտի սէատէթէ լայըգ իտէպիլէն շու իքի մէվատը ապիմէյի, եանի հուգուգու մէզհէպ՝ վէ հուգուգու միլէլի տիւշիւնտիւկիւմիւզտէ հուգուգը շախսիյէ տախի մէյտանէ չըգարագ, միլէթին թէնվիրի շու իւչ հուգուգը էյի թանը մասրյէ օլաձաղընտան ղաղէթա՝ բիսալէ՝ վէ քիթաղէթէ տաիր ձիւմլէ թասնիֆլէրտէ թարիգը միւսթահսէնէ՝ եալընըզ շու իւչ հուգուգ մուհաֆիզասընա՝ բիայէթի քեամիլէ օլունմասը լազըմ կելիր։

Ամիղանէմ տախի զիքր օլունան հուգուգը սէլասէյի, կէօզիւմ էօնիւնտէ պիր խարթա միսիլլիւ եօլ կիտէձէկիմտէն, վէ մէալի բիսալէ նասիհաթը նաֆիյայը ումումիէտէն միւրէթթէպ օլմասը իլէ, միլէթիմիզէ պիր խըտմէթի ճախզի թաղտիմ էթտիկիմտէ գարինը գապուլինէ թէվէք քիւլ պուլունտուղում իլէ շունու տախի իգբար իտէրիմ քի էն էյի միւթէէսսիր նասիհաթ վէ պիւրհանը թէգատտէս տախի եա՛ հիտտէթ՝ եա՛ տէ սաիր պիր (կիրք) իլգայէ միւպթէնի օլուր իսկ՝ գուլագտան կիրէրքէն ձէնկ իտէն պիր շէյ ինսանըն գալպինտէ եէր պուլամայաձաղը ֆէհվասընձա միւպահասայը միւձէտէլէյէ թէպոիլ իթմէքտէն պիր իհթիրազ, այէմին թասընա տախի մուվաֆրգ պուլունմագ միւմքինսիզ օլտուղուն պիկէրէք միւլաթէֆէթի միւտահինէյէ չըգարմագտան հազեր չէքիպ, շու իքի ուձլարտան սագընմագ պօրձունու ֆիքիրտէն չըգարմայաձաղըզ։ Վէ միւէլլիֆ սրֆաթը իլէ մէյտանէ չըգմաղէ գուտրէթիմիկնն հուտուտընը թանըյըպ՝ միւէլլիֆի միւհթէրէմէլէրին սիլքինտէ կէօրիւնէմէյէձէկիմիզը թաղնմէն իգբար իտիւպ միւշէրրէֆ էհլի քիթապ վէ էրպապը գալէմտէն ձէսարէթիմիզէ ավֆ վէ նիյազ իտէրիզ։

Պէրչէք շու Բիսալէ Հայ լիսան իլէ նէշր օլունաձագ իսկ տէ՝ հէմշէհրիլէրիմիզին արզուսինէ բիայէթէն պաղը տէֆա վէ չօգ քէրրէ թիւրքի իւլլիսանէ մէձպուր օլունուպ վաթանրմա տախի խըտմէթ իթմէք պու եօլու տավէթ էթմիշ տիր իւզէրիմիզէ։

ՍԿԻԶԲՆ ԴԱՍՏԻԱՐԱԿՈՒԹԵԱՆ

ՀԱՅՐԵՆԻ ԳԵՐԴԱՍՏԱՆԻՆ ՄԷՋԸ

Դաստիարակութեան վրայ խօսելը ամէն ընտիր հեղինակներու կը պատուաձի բարոյական նկատմամբ։ բայց բնութեան հետեւելով նորին ամենասարդ կանոնները քննելու ըլլամք նէ՝ հասարակութեան դիւրընկալ և առանին արարուածները ուշադիր նկատողի մը աչքին առելի ընդարձակ ասպարէզ մը կրբանան։ և ընդհանրապէս այս ասպարեզին մէջը կը կերպաւորին բնական դաստիարակութեան կրթեալ աղդերը։ և ձիշդ խօսելով այս ասպարէզն է մեծ կրթարան ազգայ մեծութեան նուաստութեան բարեկրթութեան իբրև սկիզբն երջանիկ կենաց կամ թշուառագոյն վիճակաց։ վասն զի Հայրենիքը անանկ տպաւորութիւններ կրնէ մարդկային ազգին որ բնականաբար խօսելով Հայրենեաց սէր չունեցողը հրէշ մը կը համարվի, և անհնար է կատարեալ կաղմութիւն ունեցող

գաղափարներէն ազատելով ազգային կրթութիւն անուանեալ նուիրական պաշտօնը, և Սուրբ կրօնին միութեան նման 'ի մի մարմին յօդէր ազգային դպրոցները։

Գերդաստանական դաստիարակութիւնը բաց 'ի կրօնական սկզբանց, ցաւով սրտի ստիպեալ եմք ըսելու որ նշանակութիւն մը չունի Հայոց մէջը. ինչու որ ամեն ծնողք իրենց վիճակին համեմատ կրթութիւն տալու պարտաւորեալ տեսանեն զերեխք իւրեանց զաւակաց, այսինքն դրացի ազգերէն ընկալեալ սովորութիւն, լեզու, մտաւորական գաղափար, նախապաշարմունք, իղձ, յօժարութիւն ևն. ևն. նիւթականապէս ալ զգեստուց տարազ, առտընին արարուածներ և այլ անթիւ նմանութիւններ որք ազգային կազմակերպութիւնը կը խանգարեն։

Օրինակի համար, Ասիոյ Հայերը մայրենի լեզուի կրթութենէ զրկեալ են ըստ մեծի մասին, իրենց բնակակից ազգաց լեզուն փոխառնելով. նոյնպէս և նոցա սովորութիւնները երգերը պատմութիւնները առածները և սոցա հետ բնաւորութիւններ ևս անգամ։ Ով չգիտեր թէ Լեհաստան գաղթող Հայերը բոլորովին Լեհացան և կամ երթալով վճացան, գերդաստանական դաստիարակութենէ դրացի ազգերէն ընդունուած տպաւորութեամբ. նմանապէս ուրիշ տեղերը. յայսմ մասին շնորհապարտութիւն խոստովանելի է Կոստանդնուպօլսոյ Հայերուն, որք այս քանի մը տարուան մէջ Հայկական քնար, ազգային Թատրոն և այլ բարեխորհուրդ միջոցներով գերդաստանական սովորութեան ազդու և բարոյական ազգային հրապոյր մը տալով, Հայկեան տուներուն մէջէն օտարազգի ոճով՝ և լեզուով յօրինեալ նուագերգութիւնները փոարեր են։

Բայց՝ դժբաղդաբար ընդհանուրին նկատմամբ Հայ Ազգին մէջը համայնավարժ դպրոց մը կայ, որուն այս ինչ կամ այն անուն տալու կը վարանիմք, առ այժմ գործով յայտնուած է որ Ազգին մէջը միմեանց ուսոյց դպրոց մը կայ (ելեույմագ). և ասոր վրայ դիտողութիւն մը ընելու համար աչքերնիս Հայաստանի գաւառաբնակաց երեւելի քաղաքաց վրայ դարձնելու ըլլամք նէ, աղետալի տեսարան մը կելլայ առջևնիս։ Ազգայինք իրենց ամենակարևոր պիտոյքները հոգալու համար պէտք եղած տնտեսութեանը անտես լինելով, անմերձենալի գծի մը վրայ շրջան ընելու ինկած է։ Քաղաքակրթութեան ճաշակը իր սկզբանց խոտորելով՝ տնտեսականի վերաբերեալ նիւթերուն մէջ զգեստուց փափկութիւնը, և անոնց Եւրոպական տարազը նորաձևութիւնը առաջին տեղին ունեցեր են։

Եւ ցաւալին այս է որ օտար ազգաց սովորութիւնները իբր օտարազգի ճաշակ պատուաստելով այնպիսի ազգի մը որ քաղակրթութեան մասին ձև մը ունենալ կը փափաքի, նորին քաղաքական կենաց խանգարման վտանգ կսպառնան։ Այսու ամենայնիւ չե՛մք կամիր ասել թէ՝ Հայ ժողովուրդը հին ժամանակներու զգեստներ հագնի, այլ՝ կրթեալ ազգաց նմանելու ջանքը Հայ գերդաստանաց մէջ նիւթականապէս տարածելով Եւրոպիոյ ուրիշ բարեմասնութիւններէն զրկուած՝ յառաջադիմութեան մասին ունոյ սկզբունքները այսինքն դաստիարակութեան ամեն ճիւղերը դեռ անգիտելի է մերայնոց, կամ անգործադրելի է. ուրեմն նիւթական նմանութիւն մը ունելը ապետալի հետեւանքը բերելու վրայ է, այսինքն նորաձև պըճնազարդեալ գերդաստանաց տէրերը գիտութեամբ, վաճառականութեամբ, ընկերասիրութեամբ, դպրոցական բարեկարգութեամբ յառաջ չերթալով, մտաւորական հանճարը հին և նախկին վիճակին վրայ յեցեալ՝ միայն երեւութիւնոր նորազարդեալ գլուխներ տեսնուելով ողբալի վիճակ կը գուշակեն։ Գաւառաբնակ Հայն ժողովրդեան մէջ տեսնուած են շատ մը նորահարս կամ օրիորդներ, որք մետաքսեայ բեհեղեայ կերպասներով ամենափափուկ պաճուճելէն ետքը, օրական ապրուստ ճարելոյ համար իւր հագած մետաքսեղենի թելերը մանելու փոխանակ, խորդ շինելու բիրտ ձեռակերտին գլուխը անցնելով երեկուանթադուհիի մը պէս նաղը-ղը այսօր խորդի գործարանի խոնաւ փոսին մէջը կղզաղն, Եւրոպիոյ հսկայ մեքենաներուն գործարանատերերը հարստացընելու համար ուրիշ նոր հնարուած Եւրոպիոյ սքանչելիք մը առնելու տագնապաւ իւր օրական հացէն զլխուամ ընելով, և ահա այս է մեր ցուցանել ուզած թշուառ վիճակը, և երանելի յայնժամ լինէր թէ գոնէ այն հագած մետաքսեղէնի նիւթը ինքնոյ գերդաստանը երկրագործութեամբ մատակարարելու հայթայթեր։

Մնացեալը հետեւեալ թուով։

Նպքիմացի մը որչա՞փ երջանիկ է իւր զարհուրելի հայրենի գաւառին մէջ։ Լապրատօրի յաւերժական ձիւներուն քովը անոր ինչուն պէտք է մեր քաղցր կլիմայի ծաղիկները։ Ի՞նչ արժէք ունին մեր պալատները անոր միսով պատեալ խորշին քովը։ Անիկայ գարնան ժամանակը կը նաւարկէ իւր հարսին հետը ալիքներուն մէջ ծփեալ սառոյցի մը վրայ։ Հոսանքներուն զօրութեամբ թեւաւորեալ կը մերձենայ մինչև մեծատարած ծովը, մրրիկներուն Աստուծոյն այս գահի վրայ։ Պայծառափայլ գագաթունք լերանց և ձիւնամած ծառերը ալիքներուն մէջ թափանցեալ կը ծածանին*։ Ծովու գայլերը իբր թէ անձնատուր պարայածին բնական բերմամբ ընտելական սիրոյ հրապոյր մը զգալով իրենց բնիկ խորշերուն մէջը։ և Բալենան ընդացակցի Ովկիանոս ալեաց հետ։ քաջասիրտ վայրենին շարժական ժայռին վրայ գրկախառն լինի սիրով իւր լծակցին հետ զոր նախանձամութիւնը շնորհեր է իրեն։

Յայլմէ կողմանէ զօրաւոր իրաւունք մը ալ ունի այդ վայրենին մեզմէ աւելի նախամեծար գասել զիւրն վեհակ և զգաւառն բնիկ։

Մեզի երևցած բոլորովին նուաստացեալ բնութեամբն ալ տակաւին եթէ իւր վերայ՝ և թէ գործածած գեղջկական արուեստին վրայ անանկ յաջողակութիւններ կերևան։ որք մարդոյս մեծ վայելչութեանը արժանաւորութիւնը կը յայտնեն։

Եւրոպացին գուցէ ամեն օր զիւր կեանքը կորուսանէ մարդկային ճարտարութեան գլուխ հանդիսացեալ նաւի մը վրայ։ Յորում մի և նոյն ափանց վրայ Նպքիմացի մը ծովու հորդի կաշեի մը վրայ տարուբերելով ընդ ալիս կը ծիծաղէ բոլոր փոանդներու դէմ։ Երբեմն լեռնաշեղ գոռումն Ովկիանոսի որ իւր գլխէն հարիւր ոտք բարձրութենէ ծածկել կը սպառնայ զինքը։ Եւ երբեմն ինքը վերաբարձեալ գահակալէ յերկնային բարձրութեանս ալիքներուն գագաթանցը վերձեմելով, կը զարձանայ իբր ընդ խաղածեալ իւր տկին վրայ նստած ալեանց ծը փանօք տարուբերեալ որպէս մանկիկ մը սրխրալի խորունկութեամբ անտառի մը մէջ կօրօրվի միացուցված ուղէշներուն հեծնելով։ . . . .

Շաթօպրիան։

*Ցանօթութեան մէջ այս յօդուածին վրայ չափազանցութիւն նշանակած է։

ՍԱՂԼԸԳՏԱՆ ՄԱՀՐՈՒՄ ՕԼՄԱԳ

Հեր ճիսմ օլան շէյտե պիր հայսիէթի տախի պուլունմասը թապիաթ ըգթիզասը տըր վէ գըյմէթլէրի քենտի հայսիէթլէրինտեն մէրպուր տըր՝ տիւնեատե պիր շէյ եօգ քի պիր հայի իլե հայսիէթ օլմասըն, ճիսմի օլան մախլուգուն են պիւյիւք հասիյէթի եա հայաթտա օլմասը եա հայաթ վիրմէսի տիր. պիւթիւն քեայինաթ Հազրեթայա հազրեթլէրինին շուն էպէտի քէրեմ ու նիյէթի իւգերինե պինա օլուպ ճիսմսիզ օլարագ եայընըզ հայէ էպէտի քենտիսի տիր այէմին հայաթընը միւճիպ օլմադին՝ վէ հայաթտեն պիլ ըրզա ուզայան Հազրեթայատան տախի եըրագլանմըշ սայըլըպ «Այլան տիրիլէրին Այլանը տըր, ջիւնքի ճիւմլէսի նեզտի իլանիտե տիրի տիր։

Ագլե մալիք օլմայան սաղլար վէ հասիյէթի օլուպ տե ֆագաթ սաղ օլմայըպ սաղլար միւճիտ օլանը պիր թարաֆ իտերէք, ինսան ճընսընա նազար օլունտուգտե քեայինաթը ինինտե մախլուգաթը են այա հասիյէթլիսի տիր, վէ պու հասիյէ քենտինին ագլե մալիք նեմ տե հայաթտե օլապիլմէսի տիր։ Հալ պու քի սաղլըղը իլ նօգրէսի տուլկուտան պաշլար. վէ մանվ օլուպ տիկեր պիր էօմիւրե կիրմէսի տախի տուլկուլարընը քեամիլեն տուրմասը տըր քի տիկեր էօմրե միւքեալլիդ օլան տուլկու տախի ինսանը պու տիւնեատան ալըպ կէօրիւրտիւկիւ տուլկուլարը թէրմիլ սուրէթտե ախեր պիր ճիսմի թեմտիտ իլե էօմրիւ իլանինայէյե պաղլամասը տըր քի պու պանս իլմի իլանիյէյե միւքեալլիդ տիր։

Պիզիմ սէօյլէյեմէկիմիզ միւպանասա պու տիւնեատե կէօրիւլեն իշիւն օլուպ տուլմագ եախսատ տուլկու տենիլեն շէյ խալզը ինտինտե իպրիտա գուլագ իլե իշիրմէք անանաշըլը. վէ սահին տիր քի ինսանը թէրմիլ լիագաթը իշիրմէսինտեն իլերի կելիր. ջիւնքի սաղըրլար տիլսիզ տախի օլուրլար, վէ ինսան թէսմիյե օլմադե յայըզ օլան հասիյէթտեն մահրում. իմտի պու ալիմին պիլտիկի իշիրմէքտեն պաղգա իքինճի տուլկուլար վար քի մեզնէպի մետենիյէրլե իմբիզամ էրտիրմէք իւզրե ի գթիզա իտեն նիզամաթը Ֆիքրի կելմէսի իշին օլ իքինճի տուլդուլարա միւնբաճ պուլունմուշ տըր, եանի ճիսմտեն արի ըռեն տուլդուլարը (մտաւոր եւ բարոյական զգացմունք)։

Գուլագտան տուլմագ ներ հայվանլարա մախսուս օլտուղունտան պու տուլդու միւշքերիքե սա-

սինե բաեին օյան գեվարը միհրեբեմե պի մեճալ գալըպ վե սաիր մեմուրանը միլել նըզամ բանրընտեն խարընճա ջըգմամագ իչին իբբիզա իտեն իսբիգամեբտեն մանրում գալտըգճա. վե ասըլ իտաբեի ռամումիե օյան մերքեզին հիւսնի միալագարը տուլդուլարը պիրլեշտիրմետիգճե դազեբա՝ վե նուրգլար՝ վե բարոզլար տախի բեաճի օյմամալը ազգային ոգի սաղ օյմատըգճա պու գատար վագբրտան պերի իշիտիլեն մեսերբեր (յառաջադիմուրիւն) իլերլեյիշ շու սետալար ճանլանամագ. անճագ շիբաալը պիր եյամտե սօուգտան տօնմայե պաշլայան պիր տերտիմենտին ըսընճագ նամամլար խայալինե կիրերեբ պիր բաբլը ուլգու իշտանը տուլուպ վե օլ վեջն իլե ուլուտուգտե պիր տանի ուլանամաեաճաղը կիպի տիր։ Հագգ Թաալա շու ուլգու բենլիքեսինտեն ճիամլեյիտե խելաս իլլեսին։

Ըիսալենին պաղը սահիֆելերինտե Թուրքի լիսան գուլլանմաղե մեճպուր օլտուղումուզը պեյան եթմիշտիք, վե պու մեճպուրիեթին սեպեպի իպթիտա Գայսերիլի հեմշերիլերիմիզին խաթրընա բիայեթ եթմեք լազըմ կելտիկի պուտուր քի, Գայսերի ահալիսինտե օգուտմաղե զիատեսիլե պիր խահիշկերլիք կեօրիւլտիւկիւ վե մեքթեպլերե օյան տիգգաթլարը պաղը մահալլերե նիսպեթեն զիատեճե օլտուղունա իսպաթ չիմտիլիք պիր ատեա գըզլար մեքթեպի պուլունտուղու, ալել խուտուս չու պիր իքի սենե սարֆընտե Գայսերիտե քիւչատ օլմադ իւզրե, միւքեմմել տերեճետե տիկեր պիր գըզլար մեքթեպինե թեշեպպիւս օլունարադ ագճե (դրամագլուխ) թերաքիւմիլե գավի թեմել պըրաղըմասը ազիմ տելալեթի իսլահաթ սայըլըպ, ինչանլանու թեալա եագեն վագըթլարտե ելինե հեմշեհրի Ազալարըն հիմմեթիյլե, գուվվետեն ֆեյիլե կելեճեի պի կիւման տըր։

Շու նիեթի խայրիյե իլե խայըրխանը մեղքիւրենին պասիրեթի միւսթահսինեսի աշիքեար կեօսթերիր քի, գըզլար մեքթեպինտեն պաշլաեան թերպիյե թարիգընին գըյմեթի ահալի Գայսերիտե նիհան դալմամըշտը։

Պու ճիհեթլե գըզլարըն օգուտասընա տեվամ օլունտուղտե, իպթիտա լիսանը մատերզատըմըզը թահսիլ իթմելերի լազըմ կելմիշ օլուպ պու նիյեթի պաշա կեօթիւրմելերինտե Գայսերիտե հայճա լիսան կիւն օլաճագ քի պեշիքտեն պաշլամըշ կեօրիւլեճեք եսասը սահիհե իւզերինե թեմել պրագըլմըշ օլմասյլե։

Վե չիմտի տախի մեմուի աճիզանեմիզ իւզրե վե զաթեն պիլտիկիմիզ վեչհիլե պու դայրեթ վասիլենմեքտե օլուպ, օգուտմադ մահալի (թանդարան) իհտասը, տիրայեթ չիրքեթի, (ընթերցասիրաց ընկերութիւն) մուդատտեմելերի դուրուլմասը, վե մեմուլ իտերիզ քի՝ արզու օլունան իթթիֆագը մեյմենե ֆեյիլե կելմեք իւզրե օլտուղընտան հեր պիր իսլահաթ՝ վե կերեք զիքը օյան թեշեպպիւսաթլար թեքմիլեն իճրասը մուդարին տիր։

Պու ումուտ իլե թեեմին օլարագ Գայսարի մեքթեպլերինտե կերեք երքեք կերեք գըզ չօճուգլարը հայճա սեօյլեշմեկե տեվամ իտեճեքլեր տիր. վե բիսալեմիզին պիր մըգտարը Գայսարիյե կիտեր մեմուլյլե թիւրքի լիսանե ալըշմըշ օյան պիր ահալիյե հայճա իլե միխթելիթ պիր բիսալետե իլմի բիաղեթե տաիր միւպահասա վե նասիհաթլար հայճա թիւրքճե վաղ իթմեք միւրատմըզ օլտուղունու պեյան իտերիզ. չեօյլե քի հեր քեսին վե չօճուգլարըն (հետաքրքրութիւնը) թիւրքճենին մեալինե նազար իտերեք հայճայե տե պագմաղե պիր գեօյլըգ վե արաչթըրճըլըգ զուհր էյլեսին։

Բիսալենին սենեվի հիսսեսի (բաժանորդագրութիւն) հեր նե գատար եիւզ եիկիրմի զուռուշ եաղըմըշ իսե տե (ապօնաթերիմիզ) միւշթերի եքսերիսթինե թաթպիդեն թենզիլ գըլընճաղը վե իտարեսինե մուղահգա հաֆիֆլենտիքճե պիր մահտե իքի տեֆա չըգարալաճադա տե հեր հաֆթա չըգարըլմասը եմելիմիզ օլտուղունու չիմտիտեն պեյան իտերիզ։

ԻԼԱՆ

Հեր նե գատար սահիֆե սիւթունլերինտեն իւչ ատետի ԿՕԹԻԿ հարֆլար իլե թապ՝ օլունակելմիշ իսե տե՝ ֆեգաթ պու տեֆալըգ իչիւն օլուպ, պունտան սօղրալարընտա պուլունմայաճաղը մալիւմ օլունայ։

ԽՄԲԱԳԻՐ–ՏՆՕՐԷՆ
Տ. ՄԱՐՏԻՐՈՍ ՔԱՀԱՆԱՅ
ՆԻԿՈՂՈՍԵԱՆ ԿԵՍԱՐԱՑԻ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ՌՈՒԲԵՆԻ Ց. ԲԻԼԼԲՃԵԱՆ
Կ.–ՊՕԼԻՍ ՖԻՆՃԱՆՃԸԼԱՐ